

ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

СЛУЖБЕНИ ОРГАН ГРАДСКОГ ПОГЛАВАРСТВА ГРАДА БЕОГРАДА

Излази једном недељно

8 децембра 1938 године

Година 56 — Број 47—48

Уредништво и администрација: Кнегиње Љубице 1/II, телефон 26-242

Претплата: за годину дана 150.— дин., за пола године 80.— дин.

Чековни рачун код Поштанске штедионице бр. 54.300

Хигијенске прилике Београда

у месецу октобру 1938 год.

У месецу октобру забележене су следеће просечне метеоролошке вредности од стране Београдске метеоролошке опсерваторије:

Средња температура ваздуха била је 13,3°C, према 16,7°C претходног месеца при чему апсолутни максимум је износио 26,3°C а апсолутни минимум 2,1°C. Ваздушни притисак варирао је од 740 мм. до 759 мм. са просечном вредношћу од 750 мм. Апсолутна влажност износила је 9 мм., према 10,1 мм. претходног месеца, а релативна 75% према 71,9% септембра месеца. Облачност је била 4,6 према 3,6 претходног месеца а сумарна вредност атмосферског талога износила је 55,6 мм., према 46,7 мм. септембра месеца. Магла је била констатована 11 пута. Од ветрова најчешћи је био југоисточни, затим северозападни и западни.

Према сезонским приликама случајеви маларичних оболења у месецу октобру знатно су се смањили према претходним месецима. У месецу октобру било је регистровано 141 микроскопски утврђених случајева, према 474 септембра месеца; број клинички установљених случајева, такође је у опадању, јер је било пријављено свега 524 случаја, према 1521 случајева претходног месеца. До сада по прикупљеном статистичком материјалу, о кретању маларије у Београду, целокупни број случајева за време маларичне сезоне износио је од 1 априла до 1 новембра око 7.000.

У епидемиолошком погледу важно је такође назначити сезонско повећавање броја оболења од трбушног тифуса, што се може приказати следећом таблицом:

	затечено		п р и ј а в љ е н о			
	на дан 1-X	заостало 30-X	VIII	IX	X	
Трб. тифуса	11	10	10	19	32	
Паратифуса	0	0	1	2	3	
Дивентерије	0	0	8	6	8	

Према извештају епидемиолошке службе 32 случаја трб. тифуса којих је било у октобру месецу 25 били су импротирани, те према томе стварно повећавање трбушног тифуса београдског порекла није толико осетно као што показују ове некоментарисане бројке.

Важно је у епидемиолошком погледу подвући појаву 3 случаја пегавог тифуса, од којих 2 падају на импортиране случајеве а 1 на оболење болничког службеника-сестре нудиље, која се инфицирала у заразној болници. Код свих оболелих од пегавца и код њихових старана извршена је темељита дезинсекција.

Заразна оболења из групе шарлаха, дифтерије и црвеног ветра показују такође тенденцију повећавања а што се лепо опажа почетком школске године у граду.

Доња таблица приказује кретање ових болести:

	затечено		п р и ј а в љ е н о		
	на дан 1-X	заостало 30-X	VIII	IX	X
Шарлаха	34	56	16	27	50
Дифтерије	18	33	29	30	58
Црвеног ветра	7	16	26	24	42

У циљу сузбијања шарлаха и дифтерије Референство за школску хигијену наставља са превентивним пелцовањем против дифтерије, а такође предузима пелцовање против шарлаха и комбинована против шарлаха и дифтерије.

Према податцима Референства за школску хигијену у току месеца октобра било је регистровано 179 случајева заразних болести, при чему највећи број пада на морбиле, којих је било 78 и заразни паратитис са 41 случајем; утврђено је 25 случајева шарлаха, 8 дифтерије, 7 варичеле, 6 пертусиса, 11 маларије, 2 тифуса и 1 случ. црвеног ветра. Епидемиски школски лекар извршио је 40 посета у обиласку оболеле школске деце по кућама, док су школске сестре обавиле 706 посета.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.R

Градски дезинфекциони завод извршио је у току месеца октобра 176 дезинфекција са кубатуром од 17.822 м³ и 126 дезинсекција са кубатуром од 25.503 м³. У апаратима дезинфекционог завода дезинфицирано је разог одеда и веша 2.015 комада и разних ствари 1785. Депедикулисано је 403 лица и окупано је у заводу 2.310.

Теренски рад на асанацији обављао се интензивно у месецу октобру, када је било петролизано 161,700 м² баруштина и хлорисано око 109.000 м² загађеног терена; поред тога хлорисано је 165 бунара и шприцано је дезин. средствима преко 10 хиљада помијара, 8 клозета и др.

Антискабијатична станица, која је смештена у дезинфекционог заводу, лечила је 402 нова и 1352 поновљена болесника.

Санитетско полицијска служба обавила је у месецу октобру 25.938 санит. полиц. прегледа и том приликом је реферисано за казну 413 лица; стављено око 6.000 опомена, конфисковано преко 290 кгр. неисправних животињских намирница и преко 1200 ком. неисправних јаја. Највећи број прегледа пада на контролу произвођача млека којих је прегледано 6.900 а затим већи број прегледа пада на преглед домова и дворишта којих је прегледано 4.869. Месарнице и кобасичарнице биле су прегледане 2.444 пута као и пиљарнице, које су прегледане 2.478 пута, при чему је 21 сопственик реферисан за казну због различитих неисправности.

Санитетско полицијски надзор над животињским намирницама допуњава се стручним радом хемиске и бактериолошке лабораторије, које испитују узорке узете приликом вршења сан. полицијског надзора како животињских намирница тако и пијаће воде. Хемиска лабораторија обавила је у току месеца октобра 736 хемиских прегледа узорака, од којих је било 328 неисправних. Највећи број неисправних узорака пада на млеко, при чему главна неисправност се састоји у наводњавању млека. Свега је подвргнуто контроли на терену 529.705 литара млека а контролисано је 6.900 млекара, при чему је било неисправних 241 произвођач млека, од којих 222 због неисправног млека, 19 због нечистих судова, бегства од контроле и слично.

Бактериолошка лабораторија обавила је преглед 562 узорка животињских намирница од којих је било 9 неисправних млека, 1 меса и 1 кобасица.

Пијаћа вода контролисана је свакодневно и било је обављено свега 724 бактериолошке анализе пијаће воде. Београдска водоводска пијаћа вода била је увек исправна сем Савске код Шест Топола која и не служи за пиће. Приватни бунари били су у већини случајева са бактериолошког гледишта неисправни јер од 231 узорка бунарске воде било је 201 неисправан а свега 30 исправних.

Јавно топло купатило у месецу октобру почело је рад у пуном капацитету и имало је 10.161 купача.

Морталитет: у месецу октобру умрло је у Београду 335 од којих је било 218 Београђана и 117 из унутрашњости. На првом месту као узрок смрти стоји туберкулоза са својих 47 случајева од којих су 37 Београђани а 10 из провинције. На другом месту као узрок смрти долазе оболења циркулаторног апарата са 40 случајева док оболења жив. система и орг. чула долазе на треће место са својих 37 случајева. Од акутно заразних болести у месецу октобру умрло је у Београду 17 и то 11 Београђана и 6 из унутрашњости. Београђани су умирали од ових болести: дизентерије 3, тетануса 2, маларије, менингитис ипид., дифтерије, морбила, трбушног тифуса и пертусиса по 1.

Доња таблица детаљније приказује умирање у Београду у месецу октобру:

Ред. број	Узрок смрти	Београђана у вар.	из унутрашњ. граш.	свега	
1)	акутно заразне болести	2	9	6	17
2)	септичне болести	1	6	3	10
3)	туберкулоза	20	17	10	47
4)	сифилис	1	1	4	6
5)	Рак и др. малиг. тумори	11	2	11	24
6)	опште бол. и хрон. тровања	2	—	1	3
7)	оболења жив. сист. и орг. чула:				
а)	нервне болести	5	15	17	37
б)	органи чула	—	—	—	—
8)	оболења циркулаторног апар.:				
а)	оболења срца	15	3	7	25
б)	обол. крв. судова и ост.	7	4	4	15
9)	оболења респираторног апар.	14	12	9	35
10)	оболења дигестивног апарата:				
а)	ентеритис до 2 год.	6	11	—	17
б)	остале бол. дигест. апарата	3	3	9	15
11)	обол. уринарног и генитал. ап.	7	2	6	15
12)	трудноћа, порођај и бабиње:				
а)	абортус	—	—	1	1
б)	сепсис пуерпералис	—	—	1	1
13)	болести коже, поткожног ткива и органа за кретање	3	—	2	5
14)	орг. недостат. ранорођ. и 1 год.	18	—	—	18
15)	старост	7	2	1	10
16)	насилне смрти и несп. случај.:				
а)	убиства	—	—	1	1
б)	самоубиства	—	—	3	3
в)	тровања содом	—	2	6	8
г)	дављења	—	—	2	2
д)	остали несрећни случајеви	1	1	5	7
17)	напр. смрт и узрок смрти неп.	1	1	8	10
18)	мртворођена деца	2	1	—	3
Свега		125	92	117	335

Из Отсека јавне хигијене Г. п. Б. — службено.

ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД

венчања, рађања и умирања у Београду у 1936 и 1937 години

ВЕНЧАЊА И РАЂАЊА 1936 и 1937 ГОД. ПО ВЕРОИСПОВЕСТИМА

Вероисповест	1936		1937		1936		1937	
	Број венчаних	%	Број венчаних	%	Број рођених	%	Број рођених	%
Православних	2.304	69,04	2,578	71,12	3.135	73,69	3.144	72,58
Римо-католика	815	24,42	823	22,70	900	21,16	929	21,44
Евангелиста	54	1,62	58	1,60	57	1,34	73	1,69
Мухамеданаца	73	2,19	74	2,04	40	0,94	52	1,20
Јевреја	91	2,73	90	2,48	116	2,73	124	2,86
Других	—	—	2	0,06	6	0,14	10	0,23
Свега:	3.337*)	100,00%	3.625**)	100%	4.254	100,00%	4.332	100,00%

*) Урачунато 173 брака небограђана.

**) Урачунато 240 бракова небограђана.

ВЕНЧАЊА И РАЂАЊА 1936 и 1937 ГОД. ПО МЕСЕЦИМА

Месеци	1936		1937		1936		1937	
	Број венчаних	%	Број венчаних	%	Број рођених	%	Број рођених	%
Јануар	185	5,54	232	6,40	384	9,03	362	8,36
Фебруар	404	12,11	341	9,41	344	8,09	316	7,30
Март	65	1,95	293	8,08	369	8,67	385	8,89
Април	238	7,13	80	2,20	318	7,48	343	7,92
Мај	359	10,76	394	10,87	313	7,36	356	8,21
Јуни	244	7,31	412	11,37	339	7,97	335	7,73
Јули	266	7,97	272	7,50	384	9,03	372	8,59
Август	244	7,31	239	6,59	359	8,43	389	8,98
Септембар	260	7,80	309	8,52	385	9,05	395	9,12
Октобар	340	10,19	383	10,57	387	9,10	419	9,67
Новембар	615	19,33	576	15,89	340	7,99	339	7,82
Децембар	87	2,60	94	2,60	332	7,80	321	7,41
Свега:	3.337	100%	3.625	100%	4.254	100%	4.332	100%

МОРТАЛИТЕТ БЕОГРАЂАНА
по месецима у 1936 и 1937 год.

	1936		1937	
	умрло	%	умрло	%
Јануар	280	8,7	325	9,52
Фебруар	273	8,5	321	9,41
Март	332	10,3	335	9,82
Април	285	8,9	322	9,44
Мај	288	9,0	291	8,53
Јуни	229	7,1	297	8,70
Јули	255	7,9	254	7,44
Август	273	8,5	262	7,67
Септембар	257	8,0	251	7,35
Октобар	227	7,1	267	7,82
Новембар	253	7,9	267	6,65
Децембар	262	8,1	261	7,65
СВЕГА	3.214	100,00%	3.413	100,00%

МОРТАЛИТЕТ БЕОГРАЂАНА
у 1936 X. — 1937 години по доба старости

Године старости	1936		1937	
	умрло	%	умрло	%
Од 0—1 год.	381	11,76	414	12,13
Од 1—2 год.	85	2,62	64	1,87
Од 3—4 год.	88	2,72	46	1,35
Од 5—9 год.	63	1,93	50	1,47
Од 10—14 год.	61	1,88	67	1,96
Од 15—19 год.	89	2,75	106	3,11
Од 20—24 год.	256	7,90	259	7,59
Од 25—29 год.	164	5,06	213	6,24
Од 30—34 год.	165	5,09	170	4,98
Од 35—39 год.	196	6,05	204	5,98
Од 40—44 год.	160	4,93	194	5,68
Од 45—49 год.	192	5,93	177	5,19
Од 50—54 год.	199	6,14	200	5,86
Од 55—59 год.	195	6,02	215	6,30
Од 60—64 год.	194	5,98	193	5,65
Од 65—69 год.	195	6,02	245	7,18
Од 70—79 год.	351	10,83	372	10,90
Од 80—89 год.	142	4,38	180	5,27
Од 90—99 год.	31	0,96	25	0,73
Старији од 99 год.	—	—	3	0,09
Непознато	34	1,05	16	0,47
Мушких	—	—	1.857	54,41%
Женских	—	—	1.556	45,59%
Свега:	3.241	100,00%	3.413	100,00%

МОРТАЛИТЕТ БЕОГРАЂАНА ПО ГЛАВНИМ УЗРОЦИМА СМРТИ У 1936-7 ГОД.
ПОДАТЦИ У АПСОЛУТНИМ БРОЈЕВИМА

	1 9 3 6		1 9 3 7	
	Умрло	%	Умрло	%
1. Ty. abdominalis et Paratyphus	13		19	
2. Morbilli	16		7	
3. Scarlatina	5		3	
4. Pertussis	12		6	
5. Diphtheria	32		33	
6. Gripp	14		10	
7. Dysentaria	9		2	
8. Erysipelas	11		10	
9. Tetanus	5		5	
10. Све друге укупно зар. бол.	4		10	
I. Свега умрло од акутно заразних болести	121	3,73	105	3,08
II. Туберкулоза	686	21,17	722	21,16
1. Syphillis	22		37	
2. Sepsis	15		27	
3. Malaria	1		10	
4. Cysta hydatida	2		1	
III. Свега умрло од ове групе: Сифилис, сепсис, маларија, Cystac hydatidae	70	2,16	75	2,20
IV. Рак-малигни тумори	262	8,08	266	7,79
V. Опште констит. болести	66	2,04	58	1,70
VI. Нервне и душевне болести	308	9,50	280	8,24
VII. Болести органа за крвоток	462	14,26	583	17,08
VIII. " " " дисање	400	12,34	441	12,92
IX. " " " варење	259	7,99	268	7,85
X. " " уrogenит, апарата	125	3,86	127	3,72
XI. Статус Пуерпералис	40	1,23	43	1,26
XII. Болести коже: Phlegmone, Furunculosis et Gangrena	27	0,83	29	0,85
XIII. Болести 1 доба детињства	98	3,02	105	3,08
XIV. Старост	61	1,88	51	1,49
XV. Самоубиства	88	2,72	96	2,78
XVI. Убиства	23	0,71	23	0,67
XVII. Несрећни случајеви	115	3,55	124	3,63
XVIII. Напрасне смрти	—	—	2	0,06
XIX. Узрок непознат	30	0,93	15	0,44
С В Е Г А	3241	100,00%	3413	100,00%

Из Дирекције за социјално и здрав. сйарање П. г. Б. Бр. службено.

СПИСКАК

лица кажњених од стране Крив. Отсека Г. п. Б. а по рефератима Отсека јавне хигијене Дирекције за соц. и здрав. старање по Закону о надзору над намирницама за живот и др. хигијенске неисправности.

(Насћавак)

Редни број	Презиме и име	врста радње	улица и број	због чега је кажњен	висина казне
67	Милићевић Вукосава	млекар	Витановачка 15	неисправно млеко	100.—
68	Ристић Живко	"	Вишњичка 74	" "	80.—
69	Божић Љубица	"	Цара Душана 93	" "	200.—
70	Николић Каранфил	хлебар	Јатаган Мала 5/VI р.	нема пљувачнице у радњи	50.—
71	Марковић Данило	"	Капет. Мишина 33	момак спава на текме	100.—
72	Адамовић Добривоје	"	Лазе Сочице 8	магазин нечист	50.—
73	Гавриловић Спира	"	Балканска 24	послуга нечиста	50.—
74	Николић Божа	"	Француска 55	момци раде у прљавим мањтилама	50.—
75	Ивановић Стојадин	п. кујна	Реонска 40	под у радњи нечист	100.—
76	Карић Алексије	пиљар	пијаца Смед. Ђерам	завија воће у штампану хартију	150.—
77	Марјановић Живорад	бакал.	Тршћанска 17	сир незаштићен од мува	150.—
78	Поповић Дамњан	месар	Кр. Александра 1	послуга нечиста	300.—
79	Србин Стеван	бербер.	Југ Богданова 11	прибор загађен	50.—
80	Сокић Радован	пиљар	пијаца Зел. Венац	грожђе завија у прљаву хартију	50.—

(Насћавиће се)

Службене објаве и огласи

Натјечај — конкурс

Овим се расписује натјечај за попуњење места једној водника пољске страже и пет пољара за чување поља на подручју Земунског одељка по прописима закона о пољском редарству и статута о устројству пољског редарства у Земуну и на основу закључка пољопривредног одбора од 19 новембра 1938 год.

Молбе имају се предати овом градском одељку најдуље до 10 децембра 1938 год.

Служба изабраних трајаће од 1 јануара до 31 децембра 1939.

На име бруто плате добиваће водник месечно 850.— динара а пољари 790.— динара; осим тога припада воднику и пољарима обораина у једнаким деловима.

Натецатељи морају да уз своје молбе допринесу потврду

1. да су регулисали своју војну обавезу,
2. да су доброг владања и да нису кажњавани ради бесчасних дела,
3. да познају земунски атар и поседнике земунске услед сталног боравка у Земуну од рођења,

4. да не обрађују сами своју или узакупљену земљу на атару земунском или које суседне општине.

Дужност је водника и пољара да врше службу по § 2 и 3 Закона о пољском редарству и Статуту о устројству пољског редарства, стога имају чувати од штете пољско добро ван насеља у што се има урачути Аласка и Баре, а куће и баште уз куће не спадају под надзор пољара.

Водник пољске страже и пољари дужни су сваку пријављену или запажену пољску штету пријавити Градском поглаварству (Одељку земунском). Осим тога дужни су водник и пољари пазити на атару на сумњива лица и скитнице те их пријавити полицијској испостави или кварту, а запажене криумчаре имају пријавити трошаринској испостави или трошаринској стражарници или трошаринском отсеку.

Водник и пољари имају такођер пазити да се не узурпира јавно и општинско добро као и да се не оштете пољски путеви, јавни канали, одводни јарци и пољски бунари.

Водник и пољари јамче за сваку пољску штету за то морају положити сада (за време

до 31. децембра 1938) кауцију у износу једномесечне плате а у будуће до износа једногодишње плате. Изузетно може се дозволити уплата кауције у 6 месечних obroка. Иначе за штету одговарају водник и пољари целом својом платом.

Водник пољске страже распоређује и надзире службу пољара, врши упутства Поглаварства и пољско редарственог одбора, поднаша пријаве, обавештава о штети оштећенога и извађа проценитеље и врши редовну дужност чувара пољског добра.

Поглаварство града Београда Градски одељак у Земуну, З.О. број 18947/1938 год.

Пажња сопственицима имања у улицама: Куршумлиској, Румунској, Толстојевој, Војводе Путника, Миленка Веснића, Лацковићевој и Америчкој.

Извештавају се сопственици имања у улицама; Куршумлиској, Румунској, Толстојевој, Војводе Путника, Миленка Веснића, Лацковићевој и Америчкој у којима је израђен улични канал током ове године да је крајњи рок за везивање имања са уличним каналом 1-IV-1939 год. и да се од тога датума има плаћати такса за употребу канала без обзира да ли је имање везано или не са уличним каналом.

Из канцеларије канализационог отсека
1-3

Пажња сопственицима имања на Булевару Војводе Мишића

Извештавају се сопственици имања на Булевару Војводе Мишића поред којих је имања прошао улични канал у току ове године да је рок за везивање имања са уличним каналом 1-IV-1939 год. и да ће од тога рока сви сопственици имања плаћати таксу за употребу канала без обзира да ли су имања везана или не са уличним каналом.

Из канцеларије канализационог отсека
1-3

Измена регулације и отварање Нове улице од улице Доксимове до улице Лазара Кујунџића.

Сходно § 8 и 12 Грађевинског закона, Градско поглаварство изложиће, 15 дана после изласка овог огласа у благајничком холу партера зграде Градског поглаварства, Узун Миркова ул. бр. 1, измену регулације, отварање Нове улице од ул. Доксимове до ул. Лазара Кујунџића по плаво уцртаним линијама у плану Т.Д.Бр. 45654/38.

Планови ће бити изложени увиду месец дана. Заинтересовани имају поднети примедбе најдаље у року од 15 дана по истеку јавног увида иначе се оне неће узимати у обзир.

Одлучено у Градском поглаварству на дан 12-XI-1938 год.

Примедбе ће примати Техничка дирекција, Одељак за регулациони план, зграда Техничке дирекције Градског поглаварства, Књегине Љубице ул. бр. 21.

Пажња сопственицима имања у улицама: Церској, Марулићевој, Шуматовачкој, Вардарској, Светомира Николајевића, Младе Босне, Вучедолској, Граховској, Расинској и Теслиној.

Извештавају се сопственици имања у улицама: Церској, Марулићевој, Шуматовачкој, Вардарској, Светомира Ранковића, Младе Босне, Вучедолској, Граховској, Расинској и Теслиној у којима је током ове године прошао улични канал, да је крајњи рок за везивање имања са уличним каналом 1-V-1939 год. и да ће од тога рока плаћати таксу за употребу канала, без обзира да ли је имање везано или не са уличним каналом.

Из канцеларије канализационог отсека
1-3

Пажња грађанству Земуна

Фирма „Јавор“, механичка ткачница Бешевић, Вуковић и Стојковић из Земуна обратила се је овом Градском одељку с молбом да јој се одобри инсталисање машина и осталог техничког уређаја за механичку ткачницу у постојећој згради у ул. Тошин бунар бр. 27.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Поступајући по предњој молби на основу прописа § 109 и 112 Закона о радњама овај Градски одељак одређује комисијски увиђај на лицу места

на дан 14 децембра 1938 у 3 сата по подне.

Саопштавајући предње свима интересентима, позивају се исти да своје приговоре у колико их имају против намераваног зидања фабрике и инсталисања постројења саопште овој власти било писмено до дана расправе било усмено на самој расправи на лицу места.

Разгледање планова, цртежа и других докумената за подизање овог предузећа може се обавити радним даном у канцеларији овог Градског одељка (соба бр. 3).

Ако се не поднесу благовремено приговори против подизања предузећа оно ће се одобрити у колико не буду против подизања истог постојале запреке из јавно правних обзира.

Градско Поглаварство Београд, Одељак у Земуну, З.О. Број 19501/Рд. 523.